

ALFARA DEL PATRIARCA

FESTES PATRONALS

AGOST 2009

AJUNTAMENT D'ALFARA DEL PATRIARCA

Plaça Sant Joan de Ribera, 4 46115 Alfara del Patriarca
Telèfon 96 139 19 46 Fax 96 139 56 61
www.alfaradelpatriarca.es

CORPORACIÓ MUNICIPAL

ENRIC M. CUÑAT
Alcalde

COMISSIÓ DE GOVERN

JESÚS GUANTER MARÍ
Delegat de Joventut
FRANCISCO PERIS LÓPEZ
Delegat de Serveis Urbans
LLORENÇ RODADO MORA
Delegat d'Urbanisme i Foment

REGIDORS

MARISA ALMODÓVAR TORRES
Delegada de Benestar Social
ANTONIO EGEA GARCÍA
Vies Públiques i Agricultura
ADRIÁN CARSÍ SERRA
MANUEL MIGUEL VALERO LLORIS
JOSE BOSCH BORRÁS
AMPARO FAULÍ FITÓ
ANTONIO ALÓS PALANCA

RICARDO PEINADO GONZÁLEZ
Secretari-Interventor

TELÈFONS D'INTERÉS

Emergències	112
Polícia Local	607 903 901
Consultori de Salut Alfara	96 139 44 12
Centre de Salut Moncada	96 130 02 99 / 16 89
Farmàcia Remedios Valls	96 139 43 74
C.P. San Juan de Ribera	96 139 31 67
C.P. Ramón y Cajal	96 139 09 29

Salutació de l'Alcalde

Són diverses les associacions locals que celebren enguany algun aniversari redó: l'associació d'Ames de Casa, la Falla La Unió, l'escola de Futbol Base i altres. També l'ajuntament celebra els trenta primers anys d'ajuntaments democràtics després de les eleccions municipals de 1979. Crec que pot dir-se que alguna relació hi ha entre una cosa i una altra, perquè la democràcia municipal ha anat acompanyada pel naixement d'organitzacions participatives en què els ciutadans unixen els seus esforços en la promoció d'interessos compartits en benefici de tots els veïns.

No una altra cosa fan els clavaris i grups festers, encara que es tracte d'associacions de vida limitada a un any. Treballen junts durant un any per a preparar el millor que poden una sèrie d'actes durant les festes d'agost per a proporcionar als ciutadans d'Alfara i a quants ens visiten durant estos dies espectacles i esdeveniments festius que celebren els nostres orígens com a comunitat local i la nostra voluntat de, mantenint fidelitat al que som, anar millorant la nostra convivència realitzant projectes de futur.

Per això cal agrair tot el que fan i desitjar-los èxit en les seues empreses que només tenen la compensació d'afermar llaços d'amistat entre ells i el reconeixement dels veïns que han col·laborat amb les associacions festeres amb xicotets o grans donatius. En nom de totes estes associacions m'és grat invitar-los a la participació en tots els actes i desitjar-los que disfruten d'ells. Les festes són una ocasió de convivència que no hem de desaproveitar; al contrari, han de servir de model o imatge del que ha de ser la vida de tots els dies de l'any.

Enric M Cuñat
Alcalde

Salutació Regidoria de Benestar

Quasi sense adonar-nos ha passat un any des de les últimes festes. En este temps ja s'han fet realitat diversos projectes: ens hem incorporat a les noves tecnologies i tenim a la nostra disposició la pagina web de l'ajuntament per a conèixer més de prop tot el que passa en el nostre poble; s'ha donat un nou impuls a la revista "Finestra Oberta" millorant la seua presentació i la periodicitat. La participació ciutadana és important i per això vos anime a utilitzar estos servicis.

Però ara estem ací per a presentar-vos la Festes Patronals. Festes preparades pels grups de clavaris i clavarieses que cada any són triats pels anteriors, uns perquè la toca el seu carrer, altres per l'edat: xiquets i xiquetes, jòvens i no tan jòvens tots units per a donar en estos dies de festa tota la seua alegria, treball i il·lusió perquè tot isca bé.

Qualsevol reunió en què tots els seus integrants formen part d'una celebració és una festa. Amb açò podem entendre la festa com un estat mental compartit i no sols com un acte col·lectiu.

Per això si tots sentim que estem de celebració, l'alegria i diversió estan assegurades sense oblidar el respecte i l'educació. Són uns dies plens d'activitats per a totes les edats i no tenim mes que eixir a compartir-les.

No que resta altres cosa que animar-vos a participar, que inviteu amics i familiars i tots junts disfrutar de les festes d'enguany.

Marisa Almodóvar
Regidora de Benestar

Consagrats al Déu de la vida. Celebrem-ho

Existim de miracle. No erem necessaris. Sense que Déu exigisca res de nosaltres, mai ho fa ni ho farà mai, quan un s'adona que no té res que no haja rebut, amb absoluta gratuïtat, quan comprenc que per a Déu sóc sagrat, decidisc lliurement i voluntariament consagrar tots els meus esforços a sintonitzar el més possible amb el que és voluntat i projecte de Déu respecte de la meua vida. Per poc que ens parem a pensar descobrim el "*color de la vida*", la policromia de la vida en l'origen de la qual pot estar la santa i neta tendresa d'uns esposos que somniaven entusiasmat amb la nostra vinent arribada, o, simplement, la passió eròtica d'uns pares que no volien que nasquérem però no pogueren evitar-ho; podem ser fruit de l'execrable injustícia d'una violació, que pot anar seguida, amb permís de la llei, d'una altra injustícia major: condemnar a mort al no nascut; o podem ser fruit d'una fecundació artificial. Però una vegada que som concebuts, la nostra existència es un miracle. No érem necessaris, però, siguen quines siguen les condicions de la nostra existència (a vegades molt doloroses), existir ja és un bé, com ho han entés els dirigents públics alimentant a la força a un assassí en sèrie i molt lluny de voler penedir-se. Encara que la modernitat ens ha accentuat que "*l'home és un ser per a la mort*" o que "*la vida és un absurd*", la reflexió de sempre, tant filosòfica com teològica, ens diu que existir ja és un bé irrenunciable. La Bíblia per la seua banda ens recorda "*... i va vore Déu que era bo*". Els metges, des d'Hipòcrates, complixen amb el jurament de protegir la vida, l'home ha d'aprendre a preferir ser viu. És un fanatisme embogit considerar herois valents als terroristes suïcides que, lluny de ser valents herois no passen de ser covards suïcides tan plens d'odi que es creuen en el seu deliri amb dret a decidir que muira el nombre més gran de persones que no han demanat mai acompanyar-los al seu infern. Des de quan l'heroisme consistix a eliminar vides innocents? Heroi és qui salva la vida dels altres arriscant o perdent la seua.

Per què existir és ja un bé? Perquè amb això comencem a participar de l'absolut i etern bé que és Déu. Quan comencem a existir passem del no-res al tot; de no ser necessaris som cridats a participar del més gran i etern bé: de ser finits, limitats, passem a ser eterns. La vida humana es eviterna; té un inici, però no tindrà fi. No es veritat que siguem mera selecció natural, ni estan escrites les nostres respostes; no som previsibles perquè som llibertat rebuda de Déu com a regal. Ningú aconseguirà codificar-nos (diu el refrany que quan naix un home, Déu s'afanya a trencar el motle). Som insondable misteri no reductible a simple problema lògic. L'home es capaç d'amar amb gratuïtat fins a extrems que mai comprendrà la lògica miop de l'individualisme. L'home pragmàtic no entendre a qui estima fins a donar la vida; el qualificarà de boig en el sentit menys bo de la paraula. Deia un cant religiós dels anys seixanta "*Quan un home té fam i pa repartix, quan un home te set i aigua ens dona... va Déu mateix en el nostre mateix caminar*".

Als creients se'ns reconeixerà com a imatge i semblança de Déu per la intel·ligència, la llibertat i l'amor. Als no creients, per la seua lluita per la solidaritat i els drets de tots. Ningú podrà sufocar esta capacitat d'oferir-nos per altres encara que ens sotmeten a situacions inhumanes. A pesar de la sistemàtica i deshumanitzadora degradació a què tenien sotmesos als presos en els camps de concentració nazis, amb l'únic fi de portar-los a l'odi i la desesperació, Sant Maximilià Colbe els va demostrar que la llibertat per a amar en què s'havia exercitat durant tants anys, li capacitava per a oferir la seua vida a canvi de la d'un pare de família, volant a una altura inabastable pels potents canons antiaeris de Hitler. Ningú ens apartarà de l'amor de . Aprenem dels Sants.

Álvaro Martínez Soriano
Rector

Comissió de Bous 2005

Presidente Honorífico

a Títol Póstumo: Salvador Sansilvestre Marqués

Presidente: José Luis García Catalá

Vicepresidente: Víctor Ibáñez Estellés

Tesorera: Pili Trencó Polonés

Secretaría: Raquel Albert Calle

Vocales: Agustín Aguirre Molina

Miguel Ángel Albiach Cervera

Miguel Amador García

Antonio García Ruano

David Granell Santafé

José Mariner Moreno

Félix Peinado Fernández

Juan Piña Zabala

Patricia Rodríguez Valls

José Luis Serra Álvarez

Fransua Trencó Castillo

Fransua Trencó Polonés

Diumenge 2

18:00 h. Primera semifinal del Trofeu a Llargues i Ratlles, al carrer Major, entre els equips d'Alfara i La Vall de Laguar.

Dissabte 8

18:00 h. Baixà de caixons i desencaixonada de 3 bous propietat de la comissió. Els caixons serà tirats per les cuadres del Blanquillo i Vicente Sebastià. També participarà la cuadra Boquera amb cavalls de monta, tot amb l'acompanyament de la xaranga.

1er bou "Escarbador", de la ramaderia Herederas de Bohórquez, amb el número 54.

2on bou "Pajarero", de la ramaderia D. Diego Romero Gallego, amb el número 38.

3er bou "Paleta", de la ramaderia D. José Luis Pereda, amb el número 24.

A continuació, el reconegut bou "Sartenero" i solta de vaquetes de la ramaderia D. Ángel Roser de Godelleta.

20:00 h. Comencen les 24 hores de Futbol-Sala, organitzat per les Filles de Maria i els clavaris de Santa Bàrbara.

24:00 h. Tres bous embolats propietat de la comissió (bous de la vesprada).

Mare de Déu dels Desemparats

Clavariessa Major: Mª José Alfonso

Clavariesses: Amparo Asenjo
Lina Azañón
Ana Bueno
Ana Camuñas
Rosalía Domenech
Mari Expósito
Mª José Ferrer
Mercedes Granell
Dolores Judas
Pepa Llop
Patrocinio Martínez
Amparo Molins

Lumi Muñoz
Mª Carmen Muñoz
Marisa Muñoz
Mª Carmen Palanca
Pepi Palanca
Amparo Prades
Amparo Real
Toñi Real
Paca Salmerón
Pura Sánchez
Mercedes Soriano
Mari Vicente

Diumenge 9

18:00 h. Segona semifinal del Trofeu a Llargues i Ratlles, al carrer Major, entre els equips de Borbotó i Meliana.

20:00 h. Final de les 24 hores de Futbol-Sala.

Divendres 14

13:00 h. Volteig de campanes i disparà de salves anunciant la festa de la Mare de Déu d'Agost.

18:15 h. Passacarrer d'alfabegues des del carrer Emilio Ramón Llín fins l'església. Tot seguit es repartirà orxata i fartons al parque de Don Emilio.

23:00 h. Alfara Rock, al parking del Ceu. Amb l'actuació dels grups: Sva-ters, Bajoqueta Rock, Atzembla i Varea i la banda. Organitzat per les Filles de Maria i els clavaris de Santa Bàrbara, amb la col·laboració de la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament.

Clavariesses de la Mare de Déu d'Agost

Clavariessa Major: Marisa Almodóvar

Clavariesses: Mª Carmen Alcañiz
Mª Paz Barranco
Vicenta Catalá
Remedios Cataluña
Mariana Mora
Vicenta Murillo
Amparo Palau
Luisa Palanca
Pili Trencó

Col·laboradores: Inma Alandes
Carmen Alós
Josefa Alós
Concha Casaña
Amparo Épila
María Épila
Dolores Garrigós
María Lorendo
Pilar Palau
Pilar Serneguet

Dissabte 15

- 11:30 h. Arreplega de clavariesses, acompanyades per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 12:00 h. Santa Missa, en honor a la Mare de Déu d'Agost, cantada per la coral Joan de Ribera i oferida per D. José Mª Taberner Andrés.
- 20:15 h. Arreplega de clavariesses, acompanyades per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 21:00 h. Processó a la Mare de Déu, acompanyada pel grup de danses "Els Bessons" i la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. Al finalitzar es dispararà una mascleta mixta a càrrec de la pirotècnia Fantasia Carlos-Caballer.
- 23:30 h. Espectacle musical als jardins de l'Ajuntament a càrrec de l'orquestra "Sal y Limón" (SARC).

Diumenge 16

- 23:00 h. Passacarrer i Concert de festes, ofert per l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca i la banda de la Font de la Figuera, als jardins de l'Ajuntament.

Festers de Sant Vicent

Clavariessa Major: Alba Tortola Martínez

Clavaris: Clara Alabajos Guillem
Pedro A. Azafón Noguera
Hugo Castelló Muñoz
Vicent Guillem Miralles
Borja Hernández Verdeguer
Andrea Ibáñez González
Jhalmar López Broseta
Ana Llorens Hidalgo
Ana Martínez Catalán
Irene Martínez March
Ainhoa Reyes García
Joel Reyes García
Lluís Roca Albert
Vicent Rodríguez Pastor
Javier Santos Ruescas
María Soriano Bondía
Paula Trencó Castillo

Dijous 20 Dia dels Majors

- 11:30 h. Celebració cristiana d'acció de gràcies per la vida. Missa i sacrament del confort dels malalts.
- 12:00 h. fins les 14:00 h. Parc Infantil als carrers del CEU.
- 13:00 h. Volteig de campanes i trons d'avís anunciant la festa de Sant Vicent Ferrer.
- 16:00 h. fins les 19:00 h. Continua la diversió al Parc Infantil als carrers del CEU. A continuació es repartirà orxata i fartons per a tots els assistents.
- 21:00 h. Trasllat de la imatge de Sant Vicent des de l'església, pels carrers de la població, fins al domicili de la clavariessa major (carrer Major, 62), acompanyat per a banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca i els tradicional coets de focs d'artifici.
- 21:00 h. Sopar per als majors, als jardins de l'Ajuntament. Organitzat i patrocinat per l'Ajuntament i amb la col·laboració de la Unió Democràtica de Jubilats i Pensionistes, amb la participació de festers i diverses associacions. Amenitzat per Dario Piera "Magia y cachondeo", amb el patrocini del Sarc.

Divendres 21

- 08:00 h. Despertà pels carrers de la població.
- 11:00 h. a 13:30 h. i de 17:00 h. a 19:30 h. Gran Parc Infantil als jardins de l'Ajuntament, organitzat pels festers de la Mare de Déu del Roser.
- 12:00 h. Taller de pintura i globoflèxia als jardins de l'Ajuntament.
- 13:00 h. Volteig de campanes i salves anunciant la festa de la Mare de Déu del Roser.
- 19:00 h. Cercavila per replegar als clavaris i clavariesses, trasllat de la imatge de Sant Vicent de casa la clavariessa major fins l'església, acompanyats per la banda de música.
- 20:00 h. Solemne missa en honor a Sant Vicent, finalitzada la celebració, es farà el sorteig de la imatge del sant entre els xiquets cofreres que assistisquen.
- 21:00 h. Processó, en acabar, castell de focs d'artifici a càrrec de la pirotècnia Fantasia Carlos-Caballer.
- 22:15 h. Trasllat de la imatge de la Mare de Déu del Roser des de l'església, pels carrers del poble, fins al domicili del clavar major.
- 21:00 h. Espectacle de Play-Back als jardins de l'Ajuntament, realitzat pels clavaris i clavariesses.

Festers de la Mare de Déu del Roser

Clavari Major: José Francisco Ferrer Beltrán

Clavaris: Neus Sánchez Mari
Salvador Ferrenado Palanca
Eliseo Albert Muñoz
Francisco Albert Muñoz
Rafael Marínez Pérez
Estrella Soto González
Javier Torres Sanfrancisco
Esther Arenas Serrano
Juan Brosel Gavilá
Miriam Pérez Puigcerver

David Torres Palanca
Helena Velasco Portillo
Lluís García Berga
Elena Polo Mascarós
José Pedro Albert Bosch
Ana Ruiz Roca
Jesús Ruano García
Mireia Sanchis Ferrer

Dissabte 22

- 06:00 h. Cant de l'aurora.
- 07:30 h. Gran despertà, els clavaris anuncien el dia de la festa amb coets, masclets i carcasses.
- 11:00 h. Recollida dels clavaris amb l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 12:00 h. Missa en honor a la Mare de Déu del Roser, cantada per la Coral San Juan de Ribera i oficiada per Don José Brosel Gavilá. Al finalitzar la missa, cercavila pels carrers del poble fins a la casa del clavari major.
- 16:30 h. Torneig de futbol 3x3 al poliesportiu municipal d'Ajuntament per a tots els xiquets del poble, totalment gratuït. Organitzat pels clavaris de Santa Bàrbara.
- 18:00 h. Gran Final del Trofeu a Llargues i Ratlles, al carrer Major.
- 20:00 h. Recollida dels clavaris amb l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 21:00 h. Solemne processó en honor a la Mare de Déu del Roser, acompanyats per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. A continuació, castell de focs d'artifici.
- 23:30 h. Gran Festa en l'aire als jardins de l'Ajuntament i a les 02:30 h. recuperarem forces amb la truita gegant, tot organitzat pels clavaris de la Mare de Déu del Roser.

Filles de Maria

Clavariessa Major: Laura Carretero Barrios

Clavariesses: Andrea Bernabé Llopis
Andrea Castelló Rodríguez
Lumi García Muñoz
Alba Martínez Bernabé
Laura Muñoz Nadal
Fanny Navarro Heredia
Paula Perez Puchol
Sheila Romero Real
Ana Sanfrancisco Moreno
Carmen Vañó Enguñados

Diumenge 23

- 05:00 h. Cant de l'aurora.
- 11:00 h. Arreplega de les clavariesses amb l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 12:00 h. Missa en honor de la Immaculada Concepció.
- 13:00 h. Volteig i salves anunciant la festivitat del patró del poble Sant Bertomeu.
- 20:00 h. Arreplega i passacarres de les clavariesses fins l'església.
- 21:00 h. Processó en honor a la Immaculada Concepció, acompanyats per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. Al finalitzar es dispararà un castell de focs d'artifici a càrrec de la pirotècnia Fantasia Carlos-Caballer.
- 22:15 h. Trasllat de la imatge de Sant Bertomeu fins al carrer Sant Antoni (Parque Don Emilio).
- 23:00 h. Nit de teatre als jardins de l'Ajuntament, a càrrec del grup de teatre "Lo Nostre", amb l'obra "Deixa'm la dona Pepet".
- 23:00 h. Gran Disco-mòbil al parking del CEU, organitzat per les Filles de Maria.

Clavaris de Sant Bertomeu

Clavaris: Higinio Marqués Mora
José Miguel Alfonso Antoni
Daniel Barrios Gil
José María Cabo Mora
José Javier García Barrientos
Rafael Inglés Varona
Vicente Lluna
Enrique Marqués Granell
Manuel Vicente Prades Ros
Francisco Solaz Expolio
José Elias Tárrega Romero

Dilluns 24

- 08:00 h. Gran despertà, els clavaris anuncien el dia de festa amb gran quantitat de coets, masclets i carcasses.
- 13:00 h. Volteig de campanes anunciant la festa de Santa Bàrbara.
- 17:00 h. fins les 21:00 h. Parc Infantil als jardins de l'Ajuntament, patrocinat pel SARC.
- 19:00 h. Passacarrer dels clavaris, acompanyats per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca, per portar la imatge de Sant Bertomeu a l'església.
- 20:00 h. Missa solemne de Sant Bertomeu Apòstol, titular de la parròquia i patró del poble.
- 21:00 h. Processó, acompanyats per la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 22:00 h. Trasllet de la imatge de Santa Bàrbara fins a casa del clavi major (carrer San Diego, 14), amb foc d'artifici i l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 23:00 h. Als jardins de l'Ajuntament, "Cine d'estiu" patrocinat pel SARC, amb la projecció de la pel·lícula "Madagascar 2".

Clavaris de Santa Bàrbara

Clavi Major: Antonio Sánchez Balanzá

Clavaris: Antonio Almela Zamorano	Víctor Lluesma Ortega
Jesús Amador Ruano	Ivan Martínez Camps
Vicent Antoni Taroncher	Alberto Millán Vañó
Rafael Aparisi Gaitán	Miguel Navarro Trencó
Fernando Castelló	Rubén Núñez Tordera
José Manuel Castillo Pinilla	Vicent Palau Casanya
Óscar Ferrer Calero	Jorge Ruiz Ibáñez
José Vicente Grancha	Luis Velasco Martínez
Miguel Àngel Icardi	

Dimarts 25

- 07:15 h. Gran despertà per tots els carrers de la població. Al finalitzar anirem tots els clavaris a desdejunar.
- 10:30 h. Recollida del clavaris pels carrers del poble, amb l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 12:00 h. Solemne missa en honor de la Santa Patrona.
- 13:00 h. Volteig de campanes anunciant la festivit de Sant Joan de Ribera.
- 17:30 h. Jocs de taula: parxís i dominó, per a les persones majors, organitzat per les filles de Maria. Al finalitzar repartiment d'orxata i fartons per a tots els assistents. Inscripcions en el llar dels jubilats del 10 al 12 d'agost de 17:30 h. a 18:30 h.
- 19:30 h. Arreplega del clavaris pels carrers del poble, amb l'acompanyament de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.
- 21:00 h. Processó en honor a Santa Bàrbara, amb la participació de la banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca. Al finalitzar es disparà un castell de foc d'artifici.
- 23:00 h. Macro Disco-mòbil al parking del CEU a càrrec de l'empresa Orange Producciones Artísticas, amb gran il·luminació i so, amb el repartiment de regals per als assistents. Al mateix acte es farà entrega dels premis de les 24 hores de Futbol-Sala.

Penya "La Barrancà"

President: Emilio
Tresorer: Pau
Secretaria: Núria

Socis: Alberto, Àlex, Anna, Borja, Mario, Miguel, Miquel, Moi, Paco, Salce i Siose

Un grup d'amics d'Alfara ens hem ajuntat baix el nom "Penya La Barrancà" amb l'objectiu principal de gaudir de les festes com una entitat més. Pretenem ser un complement al que ja ofereixen les clavaries tradicionals, amb el propòsit d'instal·lar per a este estiu un xiringuito on poder passar bons moments amb picadetes, refrecs i activitats destinades a tota la població. Comencem un camí que ens agradaria que fora continuat per tots els veïns i veïnes, per a què a llarg termini tot el món estiga implicat en les festes d'Alfara formant part d'alguna penya. Animem a les associacions o grups d'amics que parlen amb l'Ajuntament i que treballen per a ubicar un xiringuito junt al nostre durant les festes de l'any que ve.

Dimecres 19

20:00 h. Baixà de la beguda amb coets i xaranga i inauguració del xiringuito.
21:30 h. Torrà i concurs d'allioli. A continuació música de paxanga per a ballar.
Cal apuntar-se els divendres 7 i 14, de 20:00 h. a 21:30 h. als jardins de l'Ajuntament.

Dijous 20

20:00 h. Lliurament dels premis del concurs d'idees de la fira d'associacions.
23:00 h. Nit de la cervesa i Dj Reagge.

Divendres 21

23:00 h. Concert amb Graham Foster i Orquesta la Barrancà.

Dilluns 24

21:30 h. Nit de paelles i música de paxanga.
Cal apuntar-se els divendres 7 i 14, de 20:00 h. a 21:30 h. als jardins de l'Ajuntament.

Dimecres 26

23:00 h. Concerts, amb l'actuació de Atzembra, Nanai, Besugo i Kañamon.

Totes les activitats es realitzaran al xiringuito de la penya, ubicat a la plaça del CEU. El xiringuito estarà obert tots els dies entre les 19:00 h. i les 03:00 h. de la matinada, amb beguda, picoteo i música d'ambient.

Un poble que viu la música

Alfara és un poble que viu la música. Bona prova d'això, és el suport que ens dona a l'Agrupació Musical, concert darrere de concert. La celebració a Alfara de la VI Trobada de Bandes Juvenils, Orquestres de Corda i Escoles de Música de la Comarca de l'Horta Nord, ha sigut una prova més d'esta afirmació.

La nostra escola, conjuntament amb les escoles de les societats de la comarca, Ajuntament d'Alfara, pares, socis, voluntaris i entitats privades, hem aconseguit organitzar i dur a terme, una jornada lúdica-festiva, per la música;

Jocs, tallers, interpretacions i per damunt de tot... música. Tot envoltat per un ambient de germanor, on tots ens hem trobat a gust. Xiquets que no deixen d'anar i vindre, entre jocs i tallers, atrets per la novetat i per la il·lusió de participar. L'emoció de l'adolescent per mostrar la música apresca, a l'hora de les interpretacions. La continguda ansietat dels músics per fer sonar els instruments, que afluïx poc a poc, fins a arribar a una explosió de notes festives, que inunden els carrers d'Alfara. I també en els mes grans, pares, familiars, directius.... La satisfacció al contemplar la sana i alegre vivència.

Gratificant jornada, fruit de l'aportació de cadascú, a un fi comú, "La Música".

Si alguna cosa deixa patent esta Trobada, és que hi ha un futur musical, no sols al nostre poble, sinó en tota la comarca, i que este futur és prometedor. Per això, des de la Junta Directiva de l'Agrupació Musical, es continuarà treballant, mirant al futur amb ganes i conscients que serà possible gràcies a tots vostès.

Ajuntament d'Alfara, alumnes, pares, voluntaris, entitats privades i a tot el poble d'Alfara, els mes sincers agraïments de part de la Junta directiva, per la vostra aportació a la realització de la Trobada, i el que és mes, pel suport que ens doneu en el caminar del dia a dia.

Gràcies i continuem "Fent música, fent músics".

Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca
La junta directiva.

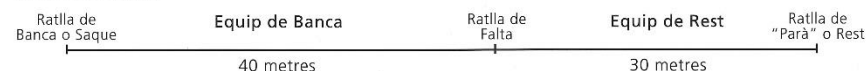

Club de Pilota Valenciana

Segons les dades que s'han pogut recollir, s'ha arribat a la conclusió que la més primitiva de totes les modalitats que avui es practiquen en l'esport de la Pilota Valenciana, sembla ser la de "Les Llargues".

Plantejament del carrer de joc

Es marcarà el carrer amb les tres ratlles tradicionals. La banca, la de falta i la de rest, amb les distàncies oficials següents:

Aquestes mesures tindran una tolerància segons les necessitats d'adaptació d'algun carrer especial.

Les Marxes

Les marxes són dos tacs de fusta o plàstic marcats amb els números 1 o 2, segons la seua utilització.

El "Saque" o "Banca"

S'anomena "saque o banca" al jugador que llança la pilota per primera vegada, en cada jugada o quinze; també es diu banca, a l'equip que en cada moment se situa en la part del "saque".

Un joc

El joc s'aconsegueix en guanyar un dels equips quatre quinzes no havent passat l'altre equip de 30 (2 quinzes), i també quan té un equip Val i ratlla, i guanya dita ratlla.

Fer ratlla

Fer ratlla és l'acte de para la pilota, quan va "de mal", dins del terreny delimitat entre la ratlla de quinze i la de rest. Quasi sempre solen ser els jugadors del rest els més interessats a fer ratlla donat que en aconseguir dues d'aquestes ratlles, o una quan el joc està a Val, passa a agafar el "saque", amb el consegüent avantatge per a l'equip que disposa d'un bon "Saque".

Rest

El rest és en cada moment l'equip que s'oposa a la banca. La denominació de banca o rest varia segons la posició de cada equip. També sol anomenar-se rest al jugador o jugadors que per la seua potència estan encarregats de restar les pilotes que fa el "Saque", desde la banca.

La ratlla

Si qualsevol dels dos equips, en un intent d'obtenir el quinze, intercepta la pilota, o la para anant a mal, dins del terreny delimitat entre les dues línies extremes, es marcarà una ratlla. En produir-se aquesta jugada vol dir que la mateixa queda interrompuda, doncs per a poder dilucidar el quinze, deurán de canviar la posició amb dos bàndols, situant-se a la banca l'equip que estava en eixe moment en el rest. A pesar d'això el joc continuarà, deixant en suspens dita jugada, fins que es produeixquen les dues ratlles, o, un dels equips faça Val (moment en que hi haurà Val i Ratlla).

Aspectes del joc a ratlles

Es dona per començada una partida, si l'equip de la banca efectua el "saque". Per a obtenir el quinze, l'equip de la banca deurà de llançar la pilota, fora de la ratlla de quinze de rest, per això, deurán de buscar-lo, be de "saque", o cas de ser tornada la pilota pel rest, tornar-la altra vegada, pagant-li a bo per a obtenir l'objectiu. L'equip de la banca també haurà d'impedir que l'equip del rest entre ratlla, donat que en aconseguir aquestes dues ratlles o una, si el joc és a Val, passarà a tindre el "saque", canviant de posició, i convertint-se en banca. L'equip de banca sol ser el que juga a l'ofensiva, donat que el "saque" li dona un gran potencial d'atac. L'equip situat al rest, haurà de jugar la pilota, i passar-la de la línia de banca per a aconseguir guanyar el quinze. Quede ben entès, que tant l'equip de banca com el de rest, podran jugar la pilota, sempre que vaja a bo, inclús fora de les limitacions de les línies principals, de banca o rest. En produir-se ratlles intermitges entre els dos quinzes que delimiten el joc, s'haurán de guanyar aquestes. Seran aquestes les que vindran a substituir en dita jugada a les línies principals. Per tant, tan sols passant la pilota de l'esmentada ratlla, guanyarà el quinze aquell equip que deixa la pilota a mal, a l'altre costat de la ratlla intermitja per la que està lluitant.

El Cant de l'Aurora a Alfara del Patriarca

La forma de celebrar la festa de la Mare de Déu del Rosari crida l'atenció perquè presenta alguns trets peculiars. Per exemple, és l'única advocació mariana de la festa de la qual s'encarreguen no les dones o les joves sinó un grup d'hòmens, tradicionalment pares de família, si bé és veritat que hui en dia també participen les esposes o nòvies al mateix títol que els clavis. Una altra particularitat és que és l'única Mare de Déu a qui se li fa trasllat a la casa del clavi major. Igualment, cal recordar que la festa se celebrava coincidint amb la festa litúrgica en el mes d'octubre juntament amb la festa de la Mare de Déu del Remei. En la matinada dels diumenges d'eixe mes, almenys, i també el dia de la festa a l'agost, es canta l'Aurora pels carrers del poble.

Les persones majors podran recordar el cant del *Salve, Virgen* pura entonat per un grup de devots que recorrien el poble seguint un estendard o guió de Mare de Déu, que va desaparèixer probablement en els anys seixanta amb ocasió de la reforma de l'església parroquial, i il·luminant-se amb uns fanals de llautó daurat.

Hi havia una altra tradició, tal vegada vinculada a esta devoció i als seus organitzadors, que era la processó de Minerva. El nom té el seu origen en la basílica romana de Santa Maria sopra Minerva, construïda pels dominics sobre un antic temple dedicat a esta deessa. Consistia en una processó, anomenada també exercici, per l'interior de l'església i se celebrava un diumenge al mes, el tercer, abans de la missa dominical. En altres llocs esta processó de minerva era eucarística amb una custòdia o un cibori. Però a Alfara es duia en processó una icona o estampa de la Mare de Déu del Rosari. La tradició decau després de les reformes litúrgiques del Concili Vaticà encara que perviu simplificada en alguna parròquia com les de Massarrojos o Vinalesa entre els pobles pròxims.

Tots estos trets són testimonis, diguem-ne arqueològics, que permeten suposar l'existència d'una confraria estable, els orígens de la qual, la seua organització i funcions podrien reconstruir-se per mitjà de la comparació amb altres pobles on perviu amb més força. Són aquells pobles que tenen com a patrona a la Mare de Déu del Rosari o a la Divina Aurora i que són, principalment, pobles de la Valldigna, la Safor, o les Marines on estenien la seua influència els dominics del Monestir de Llútxent.

El rosari, com és sabut, va ser ideat, o fundat com es preferix dir, per Sant Domingo de Guzmán; i la seua difusió va tindre un impuls decisiu amb la institució pel papa Pius V de la festa de la Mare de Déu de la Victòria per a celebrar la victòria de l'aliança espanyola, veneciana i papal sobre el turc en la batalla de Lepant (7 d'octubre de 1571). La notícia de la victòria va sorprendre al papa suplicant intercessió divina i resant el rosari, als temps que en santa Maria de Minerva es feia una processó. Uns anys més tard el nom oficial de la festa passa a ser el de la Mare de Déu del Rosari.

La devoció del Rosari a Alfara pot tindre el seu origen en dominics del convent de Sant Onofre de Museros que durant algun temps van tindre cura d'ànimes en el nostre poble. Però més probablement serien els franciscans de Sant Dídac els que organitzarien la confraria i promourien el res o cant de l'aurora. Són conegudes les disputes teològiques entre franciscans i dominics a propòsit de la concepció immaculada de Maria defensa amb vigor pels frares menors i posada en qüestió pels predicadors. Però els uns i els altres són propagadors del rosari, com a forma senzilla de l'ofici de les hores o dels salms, i ambdós sants, Sant Domenec i Sant Francesc figuren junt amb imatge de la Mare de Déu del Rosari en moltes representacions i retaules. En el cas d'Alfara del Patriarca als peus de la Mare de Déu estan sant Domenec i santa Rosa de Lima (jo crec que santa Catalina de Siena, també terciaria dominica), d'acord a una iconografia molt comuna que va ser popularitzada en la estampa del llenç de la Mare de Déu del Rosari de Pompeia.

Qui vullga, però tindra que demostrar-ho, veurà en la devoció a Maria com a divina aurora un transsumpte del culte a la deessa grega Eos, de ruboritzats dits, romanitzada com a Aurora, les llàgrimes de la qual quan varen assassinar al seu fill són la rosada del matí i que era també deessa dels mars i dels ports. Al meu parer l'advocació de la Divina Aurora té la seua arrel en la predicació a la gent il·letrada per mitjà d'imatges i exemples en què la Mare de Déu, com l'aurora, anuncia el Sol de Justícia, el Sol de la Veritat i els camins de pau tal com poden glossar-se el vers 6 del Cantar dels Cantars o en Càntic de Zacaries de l'evangelí de Lluc.

Crec que, si s'accepta que el rés del rosari és la forma senzilla de la litúrgia de les hores, en la que 150 avemaries substituïxen la lectura o cant dels salms i que este rés ha sigut difós per congregacions religioses, com els dominics o els franciscans, no serà difícil d'acceptar el rés coral o en grup, de la mateixa manera en què els convents se celebren les hores litúrgiques, per part de gent organitzades en confraries.

És versemblant per tant la hipòtesi que a Alfara del Patriarca va existir una confraria del Rosari o de l'Aurora i que la festa i els clavis serien l'única pervivència que ens resta.

Esta confraria seria creada per religiosos dominics o franciscans i celebrarien actes al llarg de l'any. Les oracions que es canten en l'aurora d'Alfara són en castellà i no són diferents de les que es canten en altres parts, encara que hi haja xicotetes variants tant de lletra com d'entonació. No són originals i corresponen a un període en què la llengua oficial i l'eclesiàstica en les nostres terres ja era el castellà.

L'origen de la festa en la victòria sobre el turc i l'aliança hispana amb el papat es reflecteix en l'himne conegut a Alfara com el *Repetid*, que es canta en acabar la processó, en el que les al·lusions als impius i heretges o el to patriòtic de ressonàncies m'atrevisc a dir que carlines (Hijos bravos de Jaime y del Cid, de María y del Papa es España y de Cristo su Rey, repetid.) és manifest.

En l'actualitat es coneixen tres càntics, el De los Ángeles; tres estrofes o cobles d'un altre cant, la més coneguda de les quals és el San Francisco se perdió una tarde i una Salve (per a després de l'oració) que recorda molt la Salve Marinera de l'Armada espanyola, encara que es canta en un to menys marcial i en cant altern. Esta Salve Reina de los Mares, tot i estar més vinculada a la Mare de Déu del Carme i al món mariner, es pot deure al fet que és a la vora de la mar on les llums de l'aurora són més sublims.

No existix hui un orde precís d'estos cants, ni itineraris o llocs fixos on cantar-los; els clavis de cada any tracen la processó de manera que passe pel domicili de tots ells. En els pobles on la tradició perviu més sencera, el repertori dels cants és molt més extens i variat. Cada estrofa es canta en un lloc precís i pot haver-hi variacions segons l'època de l'any: Nadal, Quaresma o després de Pasqua amb el que es reforça el seu caràcter litúrgic. No és menyspreable la idea que certs panells devocionals en ceràmica del carrer de Cavallers o Major marcaren els punts o estacions del cant de l'Aurora.

Normalment es cantava a capella i només s'utilitzava una campaneta per a tancar les estrofes. Hui en dia, el cant ve acompanyat per un conjunt de quatre o cinc instruments de vent.

Els clavis manegen, a manera de consuetud, tres fotocòpies realitzades en 1991 quan alguna persona previsorament va decidir posar per escrit els cants que es recordaven i que fins llavors s'havien transmés de forma oral. Esta forma de transmissió ha fet que s'hagen introduït variacions en les lletres fins al punt que s'han fet incomprendibles i incorrectes gramatical i conceptualment, sobretot en la Salve.

A continuació s'arreglen els cants que perviuen, amb alguna correcció (deixant entre parentesi les paraules corregides)

1 De los ángeles

De los ángeles
se oyen las voces
que alegres y ufanas
cantan con placer

porque dicen
que sale la aurora
repartiendo flores
al amanecer.

Venid, venid a escoger
Venid, venid a escoger

de las flores fragantes y hermosas
que siembra María contra Lucifer.
Contra Lucifer,
contra Lucifer.

2 Tres estrofes de la Aurora

A la puerta tenéis a la Aurora
tenéis a la Aurora
pidiendo limosna,
pidiendo limosna si la queréis dar
pidiendo limosna si la queréis dar.

Para hacerle una ermita a su Hijo
una ermita a su Hijo
que no tiene casa
que no tiene casa ni donde habitar
que no tiene casa ni donde habitar

Allá arriba en el monte Calvario
en el monte Calvario
hay una bandera
hay una bandera que se deja ver
hay una bandera que se deja ver,

El que quiera alistarse con ella
alistarse con ella
Jesús Nazareno
Jesús Nazareno va de coronel
Jesús Nazareno va de coronel.

San Francisco se perdió una tarde
se perdió una tarde
sus hijos llorosos
sus hijos llorosos lo van a buscar
sus hijos llorosos lo van a buscar

Lo encontraron (en) con Santo Domingo
(en) con Santo Domingo
contando las almas
contando las almas que al rosario van
contando las almas que al rosario van

3 Salve (para después de la oración)

Salve, Estrella de los Mares
Salve, Reina Soberana,

Fuente de salud y vida
Manantial de toda gracia.

Madre de los pecadores,
Escuchad esta plegaria

Que tus hijos te dirigen:
Aquella santa embajada

(...)que el ángel Gabriel un día
Tan (confuso) confusa te (dejaba)dejara.

Creyendo no merecieras
Ser tú la madre esperada

Del mismo Hijo de Dios
Pues eres virgen sin mancha.

Dios te salve a ti María
Llena de dones y gracias

El Señor está contigo,
Según el ángel declara,

Para que estando contigo
Con nosotros (evitara) habitara.

Bendita (sola) sólo tú eres
Luz sin par, belleza santa.

Entre todas las mujeres,
Tú eres la privilegiada.

Y bendito es el fruto
Que llevas en las entrañas.

Desapareció el ángel
Y, dichas estas palabras,

(Concebistes) Concebiste en tu seno
al Redentor de las almas.

Por aquel gran privilegio
(fue) fuiste a tiempo, Madre amada,

a gozar de (tu) su presencia
en la celestial morada.

Salve Estrella de los Mares,
Salve Reina Soberana.

Una foto i molts records

La fotografia està presa en el saló de sessions de l'antiga casa consistorial del carrer Mestre Palau. Sobre l'estrada, la taula de l'alcaldia, que encara existix, entorn de la que s'assentaven els regidors per a les deliberacions. El quadro que presidix l'estança és una coneguda representació de la República: una dona amb el gorro frigi enarborant la bandera tricolor en una mà i sostenint la balança de la justícia en l'altra.

La gent va vestida de festa perquè ha de tractar-se d'una ocasió solemne. Possiblement, la constitució del govern municipal després de les eleccions municipals d'abril de 1931 que van donar pas a la proclamació de la II República.

L'absència de documents en els arxius municipals fa difícil identificar a cada un d'estos personatges i la seua funció o la raó de la seua presència. Darrere de la taula apareixen l'alcalde, José Palanca, el tinent d'alcalde Bautista Bailach i algun funcionari, com el secretari D, Pascual Muñoz i altres regidors. La resta són familiars i ciutadans interessats: Francisco Sorní amb els seus fills i altres familiars; José Sesé Domínguez amb les seues dos filles; Francisco Catalá Lluésma, Honorato Serra, el senyor Contell, i, tal vegada, els senyors Taroncher, Roig, Marqués o Lloris. La publicació d'esta fotografia, un dels pocs testimonis gràfics de la vida pública d'aquella època, ens permetrà conèixer-los i recordar els seus treballs i la seua dedicació al seu poble.

La pintura ceràmica d'Alfara del Patriarca

Alfara posseeix un conjunt ceràmic que comprén des del segle XV fins el XX i que cal tenir en consideració pel seu interès històric, artístic, etnològic i patrimonial. Es tracta de pintura ceràmica sobre taulell amb diferents tipologies i funcions com plafons devocionals, plaques de nom de carrer, taulells de mostra per a paviments i recobriments de murs, etc.

Els taulells més antics que es conserven provenen del Palau de la Senyoria. Alguns encara els localitzem al sòl, especialment als balcons que aboquen al pati, però la majoria estan emmarcats i formen part de la col·lecció de l'Ajuntament. Són taulells gòtics monocroms amb blau cobalt produïts als obradors de Manises i Paterna durant la segona meitat del segle XV. Els motius ornamentals són de dos tipus. Un té la rosa de quatre pètals vorejada per una orla amb ratlles diagonals (fig. 1) i l'altre una flor circular voltada per quatre fulles de card en forma de molinet (fig. 2). Es combinaven als paviments amb taulells més grans d'argila sense envernissar o amb taulells de "mocador". De cronologia posterior, segle XVI, hi ha tres models distints també amb blau cobalt (fig. 3).

El Museu Nacional de Ceràmica González Martí té entre els seus fons un taulell heràldic amb número d'inventari 1/2507 procedent del Palau d'Alfara (fig. 4). Amb blau cobalt i morat de manganès es representa de cairó l'escut voltat d'ornamentació vegetal i emmarcat per doble llistell. Es tracta d'armes parlants del llinatge dels Cruïlles, senyors d'Alfara durant els segles XV i XVI¹, on veiem diverses creus escampades sobre el fons.

Del Renaixement i del primer Barroc, segles XVI i XVII, no ens ha aplegat cap mostra. Almenys, l'església i el convent de Sant Dídac en tindrien per a recobrir murs de capelles i potser també el claustre. De fet, un document de 1665 referent al convent menciona rajoles de Manises² per a la socolada de la capella de la Comunió. Encara que s'anomenaven rajoles de Manises, els centres productors de taulells havien canviat durant el segle XVI i ara era la ciutat de València sobretot on es concentraven la majoria d'obradors.

A la capella de Sant Antoni de Pàdua i Santa Bàrbara de l'església de Sant Bertomeu perdura una socolada datada vers 1780, època d'esplendor del Rococó i de la taulelleria valenciana. Recorre els laterals de la capella i està composta per set taulells en altura de 21 x 21 cm. S'hi representen dos miracles de sant Antoni, un a cada banda de l'altar: a l'esquerra, la predicació als peixos i a la dreta, l'ase agenollat davant la custòdia. Les escenes estan emmarcades per decoració vegetal i tot voltat per dos models de taulells de mostra: un amb rocalls marrons i palmes i l'altre amb cintes d'ermíni amb ramells de flors nugats amb llaços grocs (fig. 5). En els pilars d'entrada a la capella hi ha dues floreres excepcionals, de gran qualitat tècnica i artística, atapeïdes de fulles i diverses espècies florals on predominen els colors verd turquesa i esmeralda

1. Taulell gòtic

2. Taulell gòtic

3. Taulell del s. XVI

4. Escut dels Cruïlles

5. Socolada de l'església

amb tocs morats, marrons i grocs (fig. 6). Sembla que la composició del conjunt no és del tot original, sinó que és fruit d'alguna remodelació posterior, ja que trobem en els racons dels pilars taulells de mostra amb rocalls blaus datats vers 1750, trenta anys anteriors a la resta de la socolada. A més, la sanefa d'erminis té taulells trabucats i fora de lloc, com si en algun moment s'hagués desmuntat, potser durant el segle XIX. Fou repriminat en els anys 80 del segle XX, moment en què s'afegiren alguns taulells que faltaven.

A finals del segle XVIII, entre 1790 i 1800, es pintaren el plafó de la Trinitat (fig. 7), al carrer Major núm. 12; el de la Mare de Déu del Roser (fig. 8), al carrer de Cavallers núm. 18; i el taulell de la Mare de Déu dels Desemparats (fig. 9) en el núm. 15 del mateix carrer. Els dos primers constitueixen un bon exemple de ceràmica devocional popular situada a les façanes de les cases, als carrers del poble. L'últim s'obrà a l'exterior en els anys 80 del segle XX. Pel format de taulell únic, pertanyé segurament a l'àmbit privat. Tots foren produïts als obradors de la ciutat de València, que mostraven en aquella època certa estandardització degut a l'excel·lent nivell tècnic i artístic assolit.

El plafó del carrer Major és triple. Està format per 6 taulells (3 x 2) dels quals la Trinitat ocupa els quatre superiors. La Mare de Déu dels Desemparats i Santa Bàrbara, patrona d'Alfara, es representen en els inferiors, cadascuna en un sol taulell.

La Trinitat d'Alfara mostra la iconografia més comuna en els plafons ceràmics valencians. Déu pare i Déu fill, amb edats diferents, estan asseguts sobre un tron de núvols amb l'orbe als peus. El colom de l'Esperit Sant, voltat dels raigs de la gràcia, sobrevola els caps. Déu pare té a les mans el ceptre del poder i el fill sosté la creu mentre mostra les ferides dels peus i mans. El fet que la representació estiga limitada a només quatre taulells obligà el pintor ceràmic a comprimir la composició, posant els personatges en posicions forçades i incòmodes, i encorçant les anatomies.

Existeixen plafons molt semblants i amb la mateixa cronologia al carrer del Sol de Picanya, al carrer de Sant Josep d'Albal, al carrer de Lluís Despuig de València (desaparegut) i al carrer del Sant Crist de Senija (recompost). Les coincidències estilístiques i formals ens indiquen que tots són obra del mateix pintor o obrador valencià³. En els casos anteriors, a més de tindre la inscripció *Santo Dios, Santo Fuerte, Santo Inmortal, líbranos, Señor, de todo mal*, la composició està menys abarrotada (excepte Senija) perquè la representació ocupa més de quatre taulells i per tant no queda tant supeditada a la grandària del suport. Aquest fet no suposa de cap manera una millor qualitat respecte al plafó d'Alfara, ja que tots participen de la ingenuïtat pròpia de la ceràmica devocional de l'època.

Santa Bàrbara, situada davall a la dreta, apareix vestida a la romana i porta a les mans la palma del martiri i la custodia. La torre on estigué captiva amb les tres finestres al·lusives a la Trinitat apareix en primer terme. La iconografia de la santa

7. Trinitat. Carrer Major

6. Socolada de l'església

8. Mare de Déu del Roser.
Carrer de Cavallers

9. Mare de Déu dels Desemparats.
Carrer de Cavallers

produïts a la fàbrica Huerta de Manises⁵.

El plafó de la Mare de Déu dels Desemparats amb Sant Vicent Màrtir i Sant Vicent Ferrer (fig. 10) del carrer del Mestre Palau núm. 3 té la mateixa cronologia que els anteriors i també utilitza el mateix color rosat tan característic de l'època. En els carcanyols de l'arc veiem a la dreta l'escut de la ciutat de València i a l'esquerra el d'Espanya amb les armes de Castella i Lleó que es feia servir durant la monarquia de la Restauració. De fet, tres pinzellades al centre insinuen les flors de lis dels Borbons. El componen 12 taulells (4 x 3) i porta la inscripció *Na Sa de los Desamparados*. Està basat en l'estampa de la Mare de Déu dels Desemparats de l'Establiment litogràfic de Pere Martí de València. Al plafó s'ha substituït l'escut de la confraria per l'anagrama de Maria i s'ha afegit el filacteri del *Timete Deum* de St. Vicent Ferrer.

10. Mare de Déu dels Desemparats.
Carrer del Mestre Palau

ha variat molt poc al llarg dels anys. Així la veiem també en els goigs a *Santa Bàrbara Virgen y Màrtir, venerada en la iglesia parroquial del lugar de Alfara del beato Patriarca* datats en la segona dècada del segle XIX i també en la imatge processional de l'església. El dibuix amb perfilat de manganès encara s'aprecia en la major part del taulell, però ja és patent la nova manera d'entendre la pintura ceràmica que s'imposarà en el segle XIX. Ens referim a la vegetació del fons, que no ha estat dibuixada prèviament, sinó que està tractada amb xicotetes pinzellades en un intent d'aproximar-se a la pintura de cavallet. Fins i tot utilitza ja els verds de tonalitats apagades, com de fulla seca, en lloc dels colors cridaners de l'etapa rococó anterior.

El plafó de la Mare de Déu del Roser està format per 6 taulells (3 x 2), els dos inferiors partits. La imatge mostra la iconografia més senzilla i més comuna. Apareix dreta amb el Xiquet al braç voltada de núvols. Porta túnica taronja, mant blau i corona. Els dos personatges estenen els braços per a mostrar els rosaris. Els òxids de cobalt i de ferro no han cuit bé al forn, de manera que trobem bombolles en el blau del mant i en la túnica taronja. Malgrat aquest xicotet defecte de cuita, el plafó té una gran vàlua. A Alfara, almenys durant el segle XIX, hi havia molta devoció a la Mare de Déu del Roser. És més, se celebrava la festivitat en octubre de manera independent a les festes patronals d'agost.

La Mare de Déu dels Desemparats del carrer de Cavallers és semblant a la del carrer Major, i les dues estan representades en un sol taulell. Les cortines, recollides en els laterals, intenten aparenyar la profunditat de la fornícula on es mostra la imatge. Aquest efecte il·lusionista ens ajuda a datar l'obra, ja que fou un recurs molt utilitzat durant l'última dècada del segle XVIII⁴. La diferència entre una i l'altra la trobem en petits detalls com el brodat de la túnica, la quantitat de joies o la vara d'assutzenes.

De finals del segle XIX són els plafons de Sant Joan Baptista i de Santa Rita de Càsia que hi havia al carrer de Bonifaci Ferrer. En enderrocar la casa on estaven obrats passaren a formar part de la col·lecció de l'Ajuntament. Foren

11. Retolació urbana

13. Brancal.
Carrer de St.
Bertomeu

Sabem que al Calvari hi hagué un viacrucis de l'any 1867, segons llegim en una inscripció sobre taulells obrada al fons del recinte. De tot açò no queda res, només aquest testimoni escrit. Les XIV estacions actuals són posteriors i estan signades per A[ntonio] Sanchis del carrer de Colom de València, taller que desenvolupà la seua obra entre els anys 40 i 60 del segle passat. A l'entrada del Calvari hi ha els set dolors de Maria. Cada plafó està compost per 12 taulells i tots tenen la llegenda *A expensas de Dª Dolores* seguida dels cognoms de la donant. Per les similituds amb els Dolors del viacrucis de La Mata, segurament són obra d'Enrique Segarra "Chito" de Manises.

Del segle XIX són les plaques de retolació urbana (fig. 11). Hi ha de dos tipus amb diferent cronologia. Les més antigues, vers 1860, tenen les lletres i els números blaus. Les de lletres negres i tipografia més moderna són posteriors⁶. Al carrer del Barranc hi havia, abans de tombar la casa, un senyal de trànsit (la tartana) que ara es conserva a l'Ajuntament⁷.

No hem d'oblidar les plaques de la companyia d'assegurances contra incendis que es fabricaren durant la segona meitat del segle XIX i principis del XX (fig. 12). Als carrers d'Alfara trobem bastants exemples. Totes tenen el dibuix d'una casa en flames. Al principi eren rectangulars amb la llegenda *Asegurada*. Amb el temps començaren a fer-les amb motle i la inscripció canvià a *Seguros Mutuos de Valencia y su provincia*.

Al carrer de Sant Bertomeu núm. 6 localitzem uns brancals de la fàbrica de Jose María Verdejo de Manises (fig. 13). El revestiment dels brancals de les portes amb taulells té l'origen en el segle XIX, però no es posà de moda fins el segle XX per influència del Modernisme. El moment àlgid cal situar-lo entre 1915 i la Guerra d'Espanya. El centre productor predominant fou Manises amb les fàbriques de Leopold Mora, Francesc Lahuerta i Josep Maria Verdejo⁸.

La decoració dels brancals es feia amb la tècnica del tubat o de la mànega, que els fabricants locals del moment anomenaven sistema belga. Sobre taulells de 15 x 15 cm fets amb pasta blanca donaven relleu al dibuix i després l'omplien amb vidrats de colors translúcids. Els ornaments modernistes i les aus exòtiques amb plomes de colors s'ajustaven perfectament al format allargat dels brancals, adequats al gruix del mur⁹.

Moltes vegades els brancals també es recobrien amb taulells de mostra com és el cas de la casa núm. 30 del carrer de Cavallers. Es tracta d'una sanefa de principis del segle XX, pintada amb trepa i formada per una cinta blava de plecs angulosos i flors. En altres ocasions els taulells de mostra s'utilitzaven per decorar les façanes de les cases. De la mateixa època són els de disseny neogipci que trobem a les cases núm. 30 i 32 del carrer de Sant Bertomeu i 16 del de Cavallers.

La Mare de Déu del Carme de la façana dels Jardins Municipals al Carrer de

12. Asegurada.
Carrer Major

14. Mare de Déu del Carme.
Carrer de St. Bertomeu

Sant Bertomeu (fig. 14) és posterior a la Guerra d'Espanya. Està format per 12 taulells (4 x 3). La Verge asseguda amb el Xiquet al braç apareix davall d'un dosser amb cortina que sostenen dos àngels. Predominen les tonalitats grogues i la concepció general participa del gust neobarroc. L'obra està signada al taulell núm. 12 per Fernando Miralles Comeche.

Altres obres d'aquest pintor són Maria Auxiliadora al carrer Baix de Forna (signat), Sant Antoni Abat al seu carrer de Benaguasil (signat i datat: 1926), Sant Andreu en l'interior d'una casa de l'Alcúdia¹⁰ (signat i datat: 1926), el Viacrucis del Calvari de Sagunt (signat i datat: 1926) i el de l'església de Canet d'En Berenguer, Sant Joan Baptista al carrer de Sant Joan i Sant Roc al carrer de les Eres de Quatretonda, Sant Miquel al carrer de València a Picanya, i l'abraçada de Sant Francesc al carrer de Sant Francesc també a Picanya (datat: 1939). Els quatre últims, malgrat que no estan signats, els hem atribuït gràcies a que utilitza la mateixa orla daurada de formes toves, la mateixa cartel·la amb el nom del sant i, sobretot, per la pinzellada i colorit propis del pintor. També li atribuïm el viacrucis de Canals, 14 estacions pintades després de Guerra, d'especial interès pel format de 2 x 3 i perquè conté un gran repertori de personatges que ens pot ajudar a adscriure-li, per comparació, altres obres. Als plafons de Benaguasil i l'Alcúdia llegim en la part inferior esquerra F[àbrica] Cayetano Soler. Desconeixen si quan Miralles pintà la Mare de Déu del Carme seguia treballant en aquesta fàbrica de Manises.

La Verge dels Socors de la plaça de l'Antic Regne núm. 1 fou obrada als anys 80. No té marca de fàbrica ni signatura. Als Jardins Municipals veiem l'estació IV d'un viacrucis. Està signada per V[icent] Aguilera Vidal, pintor d'Onda que servia encàrrecs a diverses fàbriques de València. Sobre la font de l'Almàssera trobem sant Isidre, obra dels anys 60 signada per Marín. Al pati del Palau hi ha un sant Joan de Ribera signat per Alcañiz el 1985. Espinosa Carpio és l'autor del panell de sant Bertomeu que en 1991 s'obrà a la façana dels Jardins Municipals per a fer pendant amb la Mare de Déu del Carme. Finalment, trobem un altre sant Joan de Ribera al carrer de Cavallers núm. 34. Està signat per J. Manuel Tos de Manises el 1997.

Totes aquestes obres ens permeten resseguir l'evolució de la ceràmica valenciana des de l'Edat Mitjana fins el segle XX. Per una altra banda, hem de tenir en compte que en l'interior d'algunes cases del poble hi ha plafons devocionals, socolades, etc. de gran mèrit artístic, però que formen part de l'àmbit privat i per tant queden fora d'aquest estudi.

Beatriu Navarro i Buenaventura

Fot. J. Ll. Cebrián

¹ San Petrillo, Vardón de: "Un azulejo heráldico y el señorío de los Cruilles en Alfara", en *Cosas Añejas*. València, 1919. Recollit en *Materiales de Historia 1989 (Historiografía)*. Alfara del Patriarca, Ajuntament, 1989. ps. 25-27.

² Chiralt Bailach, E.: *Agricultura, vida i alimentació en l'Horta de València durant la Baixa Edat Mitjana i l'Edat Moderna: el Senyoriu d'Alfara del Patriarca*. València, ABV, 2002. pàg. 266.

³ Cebrián i Molina, J. Ll.: *Taulells populars a Picanya. Entre la devoció i els ocells*. Picanya, Ajuntament, 2005. ps. 57-58.

⁴ Pérez Guillén, I. V.: *La pintura ceràmica valenciana del s. XVIII*. València, Alfons el Magnànim, 1991. ps. 129-132.

⁵ Navarro i Buenaventura, B.: "Pintura ceràmica del segle XIX a Alfara". *Alfara del Patriarca. Festes patronals 2008*. Ajuntament, 2008. ps. 24-26. Disponible també al web Patrialfara: <http://www.uv.es/befran/pdfs/ceramicaseglexix.pdf>; Cebrián i Molina, J. Ll. - Navarro i Buenaventura, B.: *Pintura ceràmica a Xàtiva*. Xàtiva, Ajuntament, 2009 (en premsa).

⁶ El maig de 2009 han assolat la casa núm. 3 del carrer de la Nòria que tenia els taulells amb el rètol *Calle del Molino* i l'1.

⁷ Navarro i Buenaventura, B.: *Art. cit.* La placa del senyal de trànsit i els plafons mencionats de sant Joan i santa Rita han estat recentment restaurats per l'Institut Valencià de Conservació i Restauració de Bens Culturals.

⁸ Cebrián i Molina, J. Ll.: *Op. cit.* ps. 73-76. [El cap. "Els brancals de les portes" disponible en <http://www.uv.es/artipatrimoni/picanya.htm>]

⁹ Pérez Camps, J.: "La industria azulejera de Manises entre 1800 y 1940", en *Azulejería en Valencia. De la Edad Media a principios del siglo XX*. València, Generalitat, 2006. pàg. 149.

¹⁰ DD. AA.: *Els panells devocionals a l'Alcúdia*. L'Alcúdia, Ajuntament, 1990. ps. 85 i 123.

La fàbrica de Monzó y Cortell (1941-1990)

He escollit parlar de la fàbrica dels meus avis perquè és un tema que m'està molt a prop, a més que de vegades, el meu pare o el meu avi m'han contat anècdotes de la fàbrica que em semblaven interessants així que tenia un xicotet interès per saber més respecte de l'antic ofici que hi havia en la meua família i perquè crec que els joves que no han conegut esta activitat podran tindre noticia d'ella i els majors avivar el seu record.

L'origen de l'edifici com a fàbrica (forn, fúmeral i barraques) existia ja des de meitat del segle XIX, però en 1941 un empresari de la ciutat de València (Sr. Monzó) es va associar amb un treballador rajoler amb molta experiència en l'ofici (el meu besavi Ramon Cortell casat a Alfara però nascut a Marines Vell, més conegut com "el Maño" perquè com molts rajolers d'aquesta zona anava en els mesos d'estiu a treballar a les fabriques de les terres aragoneses) varen unir el capital i l'experiència per a crear la fàbrica de rajoles Monzó y Cortell SL.

Es van buscar operaris (rajolers) i es van comprar cavalleries i carros per a tindre un mitjà de transport per a transportar la terra i les rajoles, tot fet a mà perquè encara no hi havia màquines especialitzades. Estàvem a la postguerra, hi havia una pobresa general per totes les pèrdues ocasionades per la guerra. Hi hagué un procés migratori de la població de les províncies de l'interior a les províncies més riques, tant en agricultura com en xicotetes i mitjanes empreses.

El fet que la gent es canviara de població, va fer que en els pobles d'acolliment es produïra un eixamplament del municipi. També hi havia una necessitat de treballar que juntament amb les encomanes de construir va produir una demanda que va impulsar a obrir noves fàbriques per abastir de materials ceràmics, concretament rajoles i teules. A la gent treballadora que volia fer-se les seues vivendes, se'ls va oferir la possibilitat de pagar, a poc a poc, les despeses produïdes per la compra, als rajolars, dels materials que necessitaven sense cap garantia ni contracte, sols amb la paraula donada de complir amb el pagament del deute. Les persones es caracteritzaven per ser humils, honrades i treballadores. La seua finalitat era treballar des que eixia el sol fins que s'amagava per poder estalviar i mantindre la seua família.

El rajolar, estava als afores del poble i afrontant amb el barranc del Carraixet, en una zona plana, sense desnivells geogràfics i amb una superfície de 26 fanecades, dos condicions molt importants, el tipus de sòl i la grandària del mateix.

La fàbrica constava dels departaments següents:

El fúmeral. Media aproximadament uns 50 metres , tenia eixa altura perquè quant més alt més aspiració per als fums del forn. En la part més alta, tenia cinc anelles per a subjectar-la i un parallamps.

El forn. La part externa on estaven les portes per a entrar la rajola per a coure-la, donava un volta sencera rodejant-lo, ja que era per ahí mateix per on passaria el foc sense parar ni apagar-se, mitjançant un sistema d'obertura i tancament de l'aire (registres).

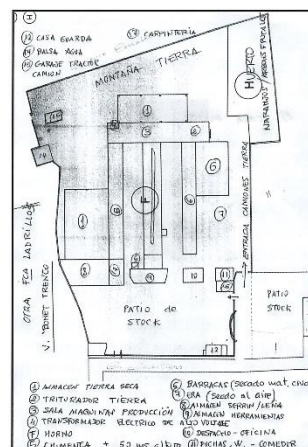
El pati. Havia d'estar molt net i pla, perquè els carros de tres rodes no s'inclinaren i caigueren les rajoles en cru o en cuit i s'espallara la feina.

La barraca era un edifici baixet on s'emmagatzemaven les rajoles en cru per a secar-se a cobert, per en cas de pluges no endarrerir la feina.

El terrer. Era on s'emmagatzemava la terra i es feien les mescles. Hi havia una part coberta on es posava terra per a quan venien èpoques de pluja tindre bastant terra emmagatzemada per a no parar la producció, aquest constituïa aproximadament un terç de la superfície.

L'era. Una superfície descoberta que servia per a secar la rajola a l'aire lliure.

La bassa. S'omplia d'aigua de motor de rec, i esta abastia a tota la fàbrica mitjançant els vasos comunicants a un total de 21 basses més menudes repartides per tota la superfície.

A més hi havia altres construccions i dependències com les oficines, garatge per al camió, el tractor i les eines; menjador i dutxes per als treballadors; la casa del guarda i una fusteria per a fer i reparar les eines de fusta. La fàbrica tenia alguns cultius com tarongers, melonars, una figuera, palmeres... que servien com una xicoteta despesa per al consum de casa.

El procés de fabricació dels materials que allí es produïen començava de la següent manera: Des de la muntanya que teníem, anàvem mesclant amb determinades proporcions les distintes terres, i portant-les a un altre lloc que estiguera a cobert, per fer una altra nova muntanya, però que en cas de pluja, aquesta estiguera sempre seca i prop del triturador de terres i tamisador.

Com en tots els oficis, és molt important començar amb bon peu, estar segurs i això ens ho donava la selecció primer i el mesclat després de les terres als terrers.

Amb el triturat aconseguíem trencar els terrossos grans i començar a esmicolar la terra, i al passar pels distints tamisadors separàvem en les garbelles eixa xicoteta pedra que després tant de mal ens podia fer.

Esta terra ben triturada i tamisada passava mitjançant cintes transportadores a la "pastera" o "fanguera", la maquinària que amb uns eixos centrals amb les seues hèlices o paletes, i amb la seua justa quantitat d'aigua, es pastava la terra aconseguint un fang, que després es premsava , es ficava com embotit en una maquinària cilíndrica "galletera", on perdia una part de l'aigua que portava el fang, (aconseguint una certa duresa mentre es pressionava) i en l'altre extrem, es posava el motle de la peça ceràmica que es volia traure en eixe moment, preferentment rajoles en els seus distints formats.

La peça de fang motlada passava per una guillotina on es tallava a la mida de la rajola, aquesta s'apilava a mà damunt dels palets per transportar-lo en els carrets de tres rodes a les barraques, a l'era (descobert), o si hi havia lloc a les cambres, que tenien una peculiaritat consistent en una espècie de corredor aeri per on es tirava aire calent arreu del forn per que se secara més ràpid.

Setmanes més tard, fins i tot mesos, quan la rajola ja estava seca, es traslladava al forn on dos operaris (enforadors), manualment ho arreglaven de porta a porta per a coure-ho.

Aquest forn es composava de 12 portes, per on s'entraven les rajoles que estaven seques, es pegava la rodà al foc (al revés que les agulles del rellotge). Les portes s'havien de tapiar amb rajoles i enfangar-les per que no isquera el foc. Quan acabava de rodar passava per la rajola que estava cru. El material se coia aproximadament a uns 850-875 °C.

A la setmana i mitja, després d'haver-se cuit les rajoles i que s'hagueren refredat un poc, s'havia de trencar els barandats, i es treia amb l'ajuda de tres operaris (desenforadors) i aquestos ja els apilaven als palets d'una manera organitzada amb el mateix nombre d'unitats segons el format i la mida.

Més tard es banyava, primer en mànega, més tard s'instal·là un ascensor que submergia en una bassa durant 1 minut les rajoles, i s'aconseguia així, donar més consistència i resistència als productes.

Finalment es passava al pati on es s'emmagatzemava o s'estocava per a poder mostrar-se als clients i carregar també els camions per a distribuir-los per les obres. La principal matèria primera és l'argila i la terra. Aquesta es buscava amb les qualitats que cada una pot aportar de cada lloc, per aconseguir un producte ceràmic de bona qualitat. Les argiles provenien de les muntanyes properes de Lliria, Pedralba, Casinos, Segorbe i és d'allí d'on havien de portar-les, primer en carros terrers arrossegats per forts i nobles cavalls, i després en grans camions. Estes argiles de molt bones qualitats (greixosa, rogenca, sense pedra xicoteta) se mesclaven amb xicotetes quantitats de terra procedents del barranc, de camps agrícoles que es buidaven per a l'extracció de la terra, i d'una xicoteta quantitat que venia també dels garatges subterranis que es feien a la capital, i s'anaven emmagatzemant, creant la seua pròpia muntanya en la fàbrica, ocupant aproximadament una tercera part de la superfície.

Les primeres produccions (fins al 1955) es feien en rajoles massisses del 2, del 3, del 5 i del 7 (cm de grossor) i tots tenien la mateixa amplària (12 cm aproximadament) i una llargària de 24 cm. Després amb la modernització, es començà a treballar amb màquines que produïen les rajoles buides, aconseguint un lleugerament del seu pes. Es fabricaven rajoles, teules, revoltos, bards, etc. amb les seues distintes grandàries i formats.

Les rajoles es classificaven per números, hi havia del 3, del 4, del 7 i de l'11, segons el grossor. Els productes més comuns eren: la rajola buida del 3 (per a les revoltes de les escales); la rajola del 4 i del 7 (per a la tabiqueria interior); la rajola del 9 (tabiqueria exterior i sobretot murs per a la instal·lació d'ascensors); la rajola de l'11 (murs de tancament exterior, i les sèquies de regadiu); els panals del 9 (tancament exterior i les caixes dels ascensors); rasila (1 cm de grossor, que s'utilitzava per a empisar les terrasses); els bards (per a l'encofrat del sostre).

Un producte un tant especial però de poca durada, va ser el violí que era un tipus de rajola que es gastava per a fer bigues quan les bigues prefabricades encara no existien. La fàbrica està feta de violins. Un violí al costat de l'altre travessats per una vareta de ferro formaven el que ara seria una biga.

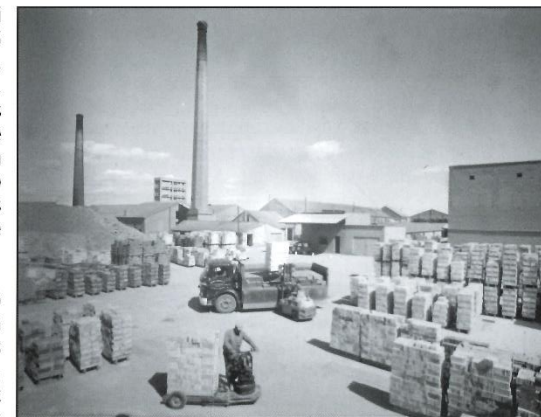
Pels anys 1940 hi havia una plantilla de 45 treballadors (coedors, enforadors, desenforadors, tractoristes, etc.). A partir dels anys 1960, en la instal·lació de noves màquines es va reduir la plantilla a 25 treballadors, però en els últims anys (1975/78) es quedà una plantilla necessària de 19 treballadors.

Hi havia una relació quasi familiar que es demostrava a l'hora del dinar, quan entre els treballadors i els amos, s'inventaven desafiaments molt curiosos com: qui es menjava més plàtans en un minut o qui encertava llançant ous des de la porta de barraca a la porta del forn, demostracions de força i equilibri, i al meu avi, li encantava la de jugar a veure qui menjava més meló en un temps determinat.

Monzó y Cortell es va caracteritzar de ser pioners en crear una bona relació entre altres fàbriques de la zona per a intercanviar mètodes de producció, cocció i també eines que podien necessitar. Sobretot el poder-se passar algun tipus de material que no tinguera cuit i disponible per a la venda, i així poder abastir els clients i no perdre'ls-els. En compte d'haver-hi una competència, hi havia un agermanament entre els fabricants, formant així una associació de rajolers a València.

Es va tancar en desembre de 1990 faltant un més per a complir 50 anys de vida de la societat mercantil Monzó y Cortell SL. Un tancament totalment pacífic i acordat amb els 19 treballadors fins el punt que l'empresa els proposà, i quasi tots acceptaren, un contracte en altres rajolers propers a Alfara. Després del tancament, tant els treballadors com les seues famílies, continuaren una bona relació d'amistat amb els amos.

Javier Contell i Lechón

Mante, tu de qui eres?

Quan era jove, odiava que em preguntaren de qui era. No perquè no m'agradàs ser (fill) de qui era, que d'això em sent ben orgullós, sinò perquè em semblava que qui m'ho preguntava xafardexava, em controlava i, de ben segur, trobava alguna cosa de la qual jo era culpable i me n'havia de penedir i avergonyir. La cosa anava així. Els meus amics i jo sopàvem a un bar i enfront hi havia una taula de gent gran (gent que tenia l'edat que jo tinc ara més o menys), que ens mirava sense pudor, que es preguntaven entre ells de qui érem. Com que sempre hi havia entre nosaltres algú desconegut per a ells, i com entre ells sempre hi havia algú més agosarat (alguna dona, normalment), la pregunta era inevitable: "Mante, tu de qui eres?"

Amb el temps, la pregunta que, òbviament, ningú ja no hem fa, no sols no em sembla molesta, sinò que, tot el contrari, la contemple amb una tendresa llunyana. Ara sé que era injust en la meua consideració i que no entenia el seu sentit. Sé que solem atribuir a la gent que sent curiositat per nosaltres més malícia de la que té (sovint no en té cap). L'objectiu de la pregunta no era tant conèixer com ser reconegut (reconeguda, més aviat). De fet, tan bon punt deies de qui eres, trobaven alguna relació estreta amb tu. "No ho deia jo! Si és que no ho pots negar. Jo soc molt amiga de ta tia, saps?. O, "Ta mare i jo anàvem a escola juntes", O, "Doncs, sàpies que jo encara sóc família teua". Per tal de donar-se a conèixer, havia de saber primer com, "de qui eres tu", amb qui de la seua generació estaves relacionat. La seua pretensió no era ficar-se on ningú no la cridava, sinò sentir-se encara part de les coses, d'una comunitat que s'eixamplava, que ella desconeixia i en la qual era desconeguda; de la qual, en conseqüència, no era part i de la que volia ser-ho, no perdre's. "Mante, tu de qui eres?" no sols demanava per la identitat del preguntat, també pretenia retrobar la identitat de qui preguntava en la nova situació. Ara ho he comprés, quan em trobe estrany en certs contextos on la majoria són joves que no conec.

Es tracta de no quedar-se fora, de no sentir-se completament aliè, foraster al propi poble. De vegades, cal reconèixer-ho, té la tristor dels comportaments de certs adults que volen ser grats als ulls dels joves i, davant seu, imiten el seu llenguatge, els seus gestos, els seus balls o diuen tenir els mateixos gustos. Com en aqueixos casos, la cosa és un tant patètica, però això és (o vull pensar que és) l'excepció. Sovint és prou que el jove deixe de veure en ella una persona gran, anònima, sense cap cosa en comú amb ell i a qui la única cosa que l'interessa és poder escandalitzar-se o criticar-lo si fa alguna de les coses que solen fer els joves.

La pregunta és "de qui eres?" i no "qui eres", perquè el que vol qui pregunta es resituar-se ell entre els joves per relació als qui ambdós coneixen. Així que aprofite per demanar-vos – als joves vull dir – que mai no us ofengueu quan us facen la pregunteta (la que facen al vostre poble o a la vostra ciutat). Penseu que en cert moments no és important qui sou ni qui sereu sinò de qui sou, l'origen marca, per a certes qüestions, la identitat. No es tracta sols que us reconeguen, sinò sobretot que qui pregunta es reconega. No ho oblideu i accepteu-ho de bona gana.

Egòlatres

Com d'odioses es fan aquelles persones que només parlen d'elles, no és veritat? I és que hi ha gent que està obsedida amb la seua persona, són el seu únic tema de conversa: els seus assoliments, els seus mèrits, les seues capacitats, els seus plans; com d'injusta és la societat amb elles, com són bandejades a la feina per interessos aliens a les seues virtuts; com algú més inepte que elles té més reconeixement o ocupa un càrrec més elevat a causa de les seues relacions, de parentiu o de qualsevol altra mena. T'expliquen com són silenciades, excloses o menystingudes pels qui manen perquè resulten incòmodes o inconvenients. Busquen impressionar pels seus assoliments i volen mostrar alhora que no són els responsables del fet que aquestes en siguen més.

Parlen d'elles i no volen saber res de tu, no t'escolten. Algunes són veritablement grolleres, tan egocèntriques que no poden amagar aquest aspecte, et diuen tot el que volen dir-te sobre elles i quan vols parlar tu, no dissimulen gens que no els interessa el que pugues dir. Si alguna volta et pregunten, és només per obtenir alguna informació que necessiten, no perquè es preocupen el més mínim per tu. Són, probablement, persones insegures que necessiten l'estimació constant. No trobe, si no, una altra explicació per a aquest comportament seu. Deuen patir bastant perquè mai no els deu semblar prou el reconeixement que puguen obtenir. No són conscients que la gent ja sol tenir una imatge d'elles, que els seus mèrits, si els tenen, són coneguts per qui les coneix. Les pobres, busquen produir admiració i només aconsegueixen desdeny.

Tobies Grimaltos.
Profesor de filosofia a la Universitat de Valencia.
Del llibre *Idees i paraules. Una filosofia de la vida quotidiana*.
Publicacions de la Universitat de Valencia.
Amb l'amable autorització de l'autor i de l'editor

Al març d'enguany es complien 550 anys de la mort del poeta Ausiàs March per a commemorar este esdeveniment i celebrar el poeta es va estrenar "Ausiàs March, el més gran amador" un espectacle de Manuel Molins amb el patrocini de l'ajuntament i la col·laboració de, entre altres, el Col·lectiu Bòbila. El fragment de Veles e vents que es reproduïx ací dóna raó del títol de l'espectacle i és una invitació a llegir, conèixer i estimar al més gran poeta valencià

Yo son aquell pus estrem amador,
apres d'aquell a qui Deu vida tol:
puy son viu, mon cor no mostra dol
tant com la mort per sa strema dolor.
A be o mal d'amor yo so disposat,
mas per mon fat Fortuna cas no'm porta;
ot esvetlat, ab desbarrada porta,
me trobara faent humil respost.

Yo desig ço que'm pora sser gran cost,
y aquest esper de molts mals m'aconorta;
a mi no plau ma vida sser estorta
d'un cas molt fer, qual prech Deu sia tost.
Ladonchs les gents no'ls calrra donar fe
al que Amor fora mi obrara;
lo seu poder en acte's mostrara
e los meus dits ab los fets provare.

Amor, de vos yo'n sent mes que no'n se,
de que la part pijor me'n romandra;
e de vos sab lo qui sens vos esta.
A joch de daus vos acomparare.

(Veles e vents) Ausiàs March

Este llibre de festes
editat per l'ajuntament d'Alfara del Patriarca
va entrar en impremta el dia 29 de juliol,
dia de Santa Marta,
germana de Maria i de Llàcer,
que va servir de menjar a Jesús en sa casa de Betània
i és patrona dels hostalers.
La coberta és obra de Laura López Sepúlveda,
llicenciada en Belles Arts
i especialista en animació digital i 2D,
a partir del taulellet del carrer del Barranc recentment restaurat.
Joan Vicent Murillo ha estat al càrrec de l'edició
en els tallers de la impremta Romeu S.L.

A.D. MMIX

ALFARA
del PATRIARCA
AJUNTAMENT

GENERALITAT
VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ